1878. X. évfolyam. 57. szám. Csütörtök, márczius 21.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt" közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. Negyed évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám — „ 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: FŐ-PIACZ, VECSEY-HÁZ FÖLDSZINT a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izben hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilttér" en megjelenő közlemény öthasábos petit sora 15 kr.
Név vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok nem adatnak vissza.

EGYHÁZKERÜLETI NAGYKÖNYVTÁR DEBRECEN

A harminczéves határhalomnál.

— Elmulik a Tiszazajlás is. —

A harmincz év előtt lezajlott nagy események szétbontották mindazon alapköveket, melyek a régi feudalismusnak bástyatornyában fészkeltek. Az alkotmány sánczain kivül legelő jobbágycsorda csak arra való volt az előtt, hogy a földesurak kényelme azok legelése által pompásabbá s világhirübbé váljék.

Harmincz év előtt a régi rozsdás závár egyet csikorgott, s a jobbágyi intézmény megfordult sarkain.

A magyar nemzet, a nemesség és parasztságból álló nép, kinek köszönhető, hogy a testvériség, a törvény előtti egyenlőség, a — fájdalom, némely miniszterek által megszoritott — szabadsági látszat, még Európa előtt érvényben van, mint a lejárt váltó, melyet már többször prolongáltak: ugyan kinek köszönhetné, ha nem Kossuth Lajosnak?

A mai nemzedék, a fináncz s a párnahuzó adóvégrehajtók b e c s ü l e t e s k e r e s e t m ó d j á t méltányolja.

A leggazdagabb viriiis férfiak legnagyobb adóhátrányban szenvednek. Mint a légy fenakad a pókhálón: a párnahuzó azonnal megkapja. A harcsa benyeli a kis pontyot.

Hatalmas harcsa minden adóvégrehajtó-párnahuzó.

A „Tisza" vidékein legujabban kimondott törvény az államnak adós polgár nélkülözhetlen butorait, müszereit, öltönyét adóvágrehajtás lefoglalási tárgyává nem teszi. — de a kik a husos fazekak mellett jóllakást remélnek, nagy tevékenységök s hatalmuk érzetében a szegény család kunyhóját meztelenül hagyják. Kitakaritanak onnan a király s annak első embere Tisza Kálmán nevében mindent, a mi elvihető. Van aztán árverés! Midőn a dobszó elhangzik, a vagyon azé, ki legtöbbet igért.

Az árverelő fél keservesen kiált fel: óh jaj! Az á r v e r ő eltünik a sokaság között. Senki sem tudja, ki volt?

A szegény család szükséges, létfentartását képező vagyona eltünik a dobszó hullámain s midőn arra kerül a sor, hogy a főczél, miért az állam elárvereztette vagyonát, az adóképesség megszerzéséhez szükségelt házi butort adóadóssága érdekében elárvereztetni megtiltaná, mint az olvadó vaj, az adószedők ujjai között olvad el!

Ez a mi belügyérünk dicsősége. A dicsőség midig fölemel!

Az elmondott epizód, történeti tény. Ha „tetemre hivunk": az a szegény szerencsétlen csalad meg tudja mutatni a maga igazát, mert ujjainak érintése alatt a seb nem vérzik."

A fájó seb csak a nyomó erőszak miatt lehet mérgesebb.

Mig a jéghegyek gyanánt magasra torlódó s könnyelmüen megeresztett államkiadások elfértek a természet-ásta mederben, addig nem volt szükség karhatalommal figyelmeztetni az adózó polgárt állam iránti kötelezettsége teljesitésére: de midőn a német sógorok nagy örömére, a parázsban sülő gesztenyét szerencsés szerencsétlen magyar ember kaparja ki, hogy neki csak a kopasz héj jusson, hogy a valódi tápanyag idegen emésztő mindenczékbe kerüljön: ez már a legujabb adósságcsináló vivmánya. Él a gróf, ki vadászat közben v e r e b e k k e l b e s z é l t.

Nagy medret ásott a Tisza Magyarhon szivén keresztül. Hajdan a Tisza medrében aranyhomokot szedett a szorgalom. Ma a Tisza medre iszonyatos büzt árasztó szabályozott kanális, melyben a csudaszörnyek ephemer világa hemzseg.

A Tisza hivatása, hogy folyjon, a hol kell áradjon s termékenyitsen, de ne fojtsa meg a társadalmat, az államot alkotó egyént munkaképességétől, emberek iránti bizalmától, családért való vonzalmától!

Ha a Tisza tulárad, még a halász is bele ful. Azonban a Tisza oly elem, melynek az utolsó csegei révész is parancsol, csak akarja. A Tisza könnyen elsikló halaival áldást osztogat, ha valami halász egyet megfogott: egész életén át piszkálhatja fogait utána. A Tisza hálás folyam.

Oh tiszaparti szent berkek! hol annyi áldozat emelkedett ég felé, hogy a magyarok istene tudomására jusson!

Oh tiszaparti szent berkek! kebletek szövevényes rejtélyein mennyi undoritó féreg hemzseg! Mért nem szégyenlitek, hogy tiszai ligetek vagytok? A névrokonság sokszor megalázó.

Virágozzatok a közelgő tavaszszal azon gyorsan emelkedő sirhalom felett, melyet önmagának egy önmagát meggyilkolt Tiszazajlás a Duna hullámaiban ásott!

— **Koszorut a hősök sirhalmára!** A mint lapunkat értesitik, K i s u j s z á l l á s o n **emlékszobor** állittatik I l l é s y Sándor polgármester kezdeményzése folytán a kápolnai csatában megsebesült s ott elhunyt hősök emlékére.

— **Ki lesz az uj külügyminiszterünk?** — Ugy beszéli a hir, hogy a muszka érzelmü gr. Potocky, galiciai helytartó. Félhivatalosok szeretik ezt czáfolni. De a czáfolatot még a Napló is megkérdőjelezi. Állitóiag királyunk ezért látogatná meg oly sokszor Potockyt.

— **Felségárulásért.** Dr. M i l e t i c s Szvetozár felségárulási bünperében a kir. tábla, hova az ügy felebbeztetett, tegnap itélt. Vádlott 35 ivpapiron indokolta felebbezését. De bizony a semmiségi panaszok elvetése mellett a z e l s ő b i r ó s á g i t é l e t e h e l y b e n h a g y a t o t t. E szerint pedig **Miletics a felségárulási bünben bünösnek mondatik ki és e miatt befogatásától, az-az 1876. jul. 5-től számitandó 5 évi börtönre itéltetik.** Laikusok ugy vélekednek, hogy Miletics nem a felségárulásban volt bünös, hanem a — hazaárulásban.

— **Hasra esett.** Tisza Kálmán felsült. A „honmentő" k i e g y e z é s k e r e s z t ü l v i t e l é r e n i n c s k i l á t á s. Most ugyan már könnyen fütyöl a mi kormányunk, midőn a becsi trombitába 60 milliót dobott a delegátusi könnyelmüség. S e hitel megnyerése már egy bankcsoportnál biztositva van.

Hajdumegyei visszhang.

— Akad hivatalnok. —

H.-Nánás, márcz. 18.

Fofyó hó 16-án tartott városi közgyülésünk elfogadta a rendezett tanácsot, de a hivatalnokok dijazását illetőleg megállapodni ez alkalommal még nem sikerült. Nevetséges valóban azon körülmény, hogy a képviselő testületnek egy része, — sokalván az 1878-ik évre beterjesztett költségvetésnek, hivatalnokok dijazására vonatkozó számmennyiségét: a hivatali állomás betöltését hajlandó volna árverés utján eszközölni. — Nehéz dolog a kettőt összeegyeztetni, hogy t. i.: a kecske is jóllakjék, a káposzta is megmaradjon. Akarnák, hogy legyen rendezett tanácsu város; akarnák, hogy legyenek értelmes hivatalnokaik kellő számmal: de hogy azok a törvényszabta módon honoráltassanak, ez már oly kérdés, mi a képviselőtestület egy részének sehogy sem fér a fejébe. Bizony ehez egy kis háziadónak is kellene járulni, fizetni pedig senkisem szeret, mert azt mondják: „most is sok a portió." A polgármesteri fizetésre ugyan hajlandók megszavazni 1000 frtot, de a többi hivatal betöltéséről ugy vélekednek, hogy „akad arra ember." Tisztelet a képviselőtestület nemesebben gondolkozó részének, de azt vagyok bátor kinyilatkoztatni, hogy isten átka vagyon azon a városon, hol a k a d a hivatalnok, s azok, a kik az egyes hivatalok betöltésére mind képességök, mind erkölcsi magaviseletök által hivatvák, más helyen kénytelenek tehetségöket közhaszonra és közjóra szolgálni. — Egy iskolázott ember, ki életének nagyobbrészét csupán arra használta fel, hogy mind magának tisztességes jövőt biztositson, mind pedig hogy eszével, tudományával a közjónak áldozzék: kétszáz forintos hivatalon nem hogy tisztességesen megélhetne, de saját vagyonát kell feláldoznia. — Ilyenre pedig egy hivatalát teljesiteni tudó, képzett egyén nem vállalkozhatik, ilyen fizetés egy rendezett tanácsu városi előljárónak hivatali terheivel össze nem egyeztethető, ilyennel a képesség és fáradság nem honoráltatik.

Én teljesen hiszem, hogy akadnának hivatalnokok, de kik lennének azok? Vajon képesek lennének-e azok hivatalaikat az előirt módon betölteni? Véleményem szerint azok az akadt hivatalnokok tekintélyhalászó s kötelességeiket teljesiteni nemtudó egyénekből kerülnének össze. — Mindkét esetben károsak a városra nézve. — Ebből csak gyakori hivatalváltozások erednének, mert hiába, az előljáróknak előljárója, az alispán bizonyára nem fogná megtürni a kötelességét teljesiteni nemtudó hivatalnokot állomásán. — A gyakori hivatalváltozások pedig, azt hiszem, minden képviselő tudja, anyagi tekintetben a városon jót nem szülhetnek. De vegyük azon eshetőséget, hogy eléggé képzett, kötelességeiket teljesiteni tudó hivatalnokokat sikerülne megválasztani, mint volt a multban, mert erre a multra nagyon sokan hivatkoznak. — Én ugyancsak a multra mutatok vissza, arra az időre t. i.: mikor 200 frtért is kaptak pénztárnokot. Ugyde a pénztárnok nem élhetett meg rangjához illően a fizetésből, tehát a kezelésére bizott pénztárból, — hogy megnevezzem, az inségi-pénztárból — néhány ezer forint ugy elveszett, hogy abból ugyan aligha kerül meg valaha egy fillér is. — Elég legyen ezen egy esetet a többi, még elsorolható ily nemüek közül felhoznom s azt hiszem, mindenki előtt világosan áll, hogy ha nem gondoskodunk hivatalnokaink kellő dijazásáról, s mégis akad hivatalnok, ebből a hütlen kezelés is származhatik.

Az ilyen hütlen kezelés után felmerült hátrányokat pedig rendesen a lakosságnak kell megtériteni. Nem könnyebb-e tehát néhány forintot közjóra áldozni, mint olyat fizetni meg, a mi már egyszer fizettetett? — Hogy a rendezett tanácsot elfogadjuk, ennek fontosságát belátta a képviselőtestületnek még az a része is, a melyik az ujitások iránt nem nagy fogékonysággal bir. Ne késedelmeskedjék tehát meggyőződni a felől is, hogy ha hivatalnokainknak a különben törvény által is rendelt fizetést egy kis megszoritással megadjuk, azzal el nem szegényedünk, a városnak pedig értelmes és ügyes tisztviselőket nem licitálás, hanem választás utján nyerhetünk.

Ez már magában egy kincs, mert azt mondja az irás: „Elszéled a nyáj, ha hiányzik a pásztor."

Egy nánási polgár.

— **H.-Böszörményben** folyó hó 17-én vasárnap az összes i p a r o s s á g közös o l v a s ó k ö r a l a p i t á s á r a egyesülve, táncvigalmat rendezett, mely a névnapi összejövetelek mellett is 160 o. é. frtot jövedelmezett és világos reggelig fokozódott jó kedvvel tartott. Az iparos osztály egyetértése, haladni vágyása, rendszeretete, ügyessége ezen alkalommal is elismeréssel találkozott. Az aláirási ivet Lévai ügyvéd kezéhez vevé, szép eredményhez vezette, Raji Lajos gyógyszeresz pedig a táncvigalom sikerére s emlékezetessé tételére, pártolására mindent tett. — Az aláirások még folynak és jövő vasárnapra van tüzve az alakuló gyülés megtartása.

— **BUDAPESTI HIREK.** **Az ujpesti** rablógyilkost, Rózsát szombaton akasztják fel, ha csak a király meg nem kegyelmez neki. **A budai** fogaskerekü pályahiduál egy 45 éves egyén felakasztva találtatott. **Az angol** kisasszonyok templomában egy ifju az apáczára kacsintgatott, s ezt észrevevén a fejedelemasszony, az ifjut karonfogta s — kivezette. **Bankóhamisitásért** Fuchs Laib félévi börtönre itéltetett. **A rakpartot** az akadémiától a Margithidig befásitják.

Magyarország fővárosa.

— Árnykép. —

Budapest, márc. 20.

Midőn 1868-ban először fővárosunkba érkeztem, ugy belém gyökerezett volt azon meggyőződés, hogy Pest-Buda német város, miszerint alig mertem magyar szót kiejteni, mert féltem, hogy meg nem értenek s azért, midőn egy figarós, finom kinézésü uri embert megkértem, legyen szives megmondani, merre kell tartanom a váczi utca felé, kérdésem német nyelven tevém, holott akkor még jobban törödeltem azt, mint ma. Azonban mekkora volt váratlan meglepetésem, nem is mondhatom, a mikor a kérdezett szép magyarosan magszólal s e zengzetes nyelven tudtomra adá, hogy ő nem tud németül, kérdjek magyarul. Magyar nadrágomról majd lepattant szégyenemben a bőségesen rá varrott zsinór. Természetes, hogy nem amaz egyén magyarságát resteltem, hanem az én felsülésemet.

Tüstint meg is változott nézetem s csaknem kalapot emeltem minden ablak előtt, mert hinni kezdém, hogy a vidéken nem ösmerik a főváros magyaros szellemét.

*

Ma, minthogy éveket töltök e helyütt, jobban ismerem nyelv tekintetében a helyzetet s határozottan merem állitani, hogy a vidék csalódik, ha azt hiszi, hogy a főváros tökéletesen magyaros már, habár azt titkolni nem lehet, hogy igenis magyarosodik, de e tekintetben még a kellő mérvtől távol van.

*

Sokat hatott a magyarositás érdekében a népszinház és ebben S o l d o s n é t illeti az oroszlánrész. Ő nélküle talán megtelnének az itteni német szinházak esténként, ha valamennyire is, mig igy bizony üresek azok, nagyon üresek. Különösen érezhető a jótékony hatás a József és Ferenczvárosban, melyek eddig par force fészkei valának a német, — nem: a sváb szónak. Általánosan sajnálják, hogy Soldosné szabadságát vette már igénybe és sajnálni fogja azt bizonyára Rákosi igazgató is.

*

Sajátságos az, hogy mig a felsőbb körökben nyelvünk visszavitta ősi jogát, addig az ugynevezett középosztályban s illetőleg a kereskedői körökben megotthonosodni nem képes. Otthon ugy, mint a társaságokban, kereskedésekben és sétahelyeken egyaránt német hang hallszik. Sőt köztudomásu, hogy van egy „n é m e t e g y l e t," melyben a német beszéd kötelezett tárgy. Van egy „fővárosi dalegylet," melynek legközelebb rendezett estélyén a hosszura nyujtott programmjában egyetlen egy m a g y a r d a r a b n a k sem jutott hely, de igen a német különféle tájékain divó nyelvekbeli előadásoknak bőségesen.

*

Az üzleti levelezések, könyvek, czégek német nyelvüek, no ezek régi dolgok, dehogy O-Budán s illetőleg a főváros III-ik kerületében a lóvonati végállomás közvetlen szomszédságában levő épület fekete sárgára vonalazott kapuja felett egy ugyan ily szinü óriási k é t f e j ü s a s terpeszti szét vészt jósló szárnyait: ez megvallom, előttem uj dolog volt. No de nem is tudtam, hogy emitt fészkel: a „kais. kön. militär montour depot."

*

Megvallom, hogy nézetem szerint, helyes lett volna az uj büntető tövénykönyvbe egy az istenkáromlást büntetés terhe alatt megtiltó intézkedést bevonni, mert ha az isten — Csemegi ur szerint nem is szorult emberi kezek által készitett védgátakra, szüksége van arra, a nagyon megrongált erkölcsi érzetnek; de azt is megvalíom, hogy lett volna bár halállal büntetendő a káromlás, én magamba nem fojthattam volna az ajkaimon, more patrio önkénytelenül kitörő ékes szóáradást, melynek azonban a magyarok istenéhez mi köze se volt, de annál jobban érthetett róla a németé.

Egyébiránt én nem tudom, miképen manipulálják Ó-Budán a magyar szót, azonban annyit tapasztaltam, hogy mikor egy katona sor alá való ficzkótól a Zichyutca merre létét tudakoltam, a bizony azt felelte nekem: „nem tudsz magyarul!" En?! én, debreczeni létemre ne tudnék magyarul? méltatlankodám, mire aztán szives volt magát a megszólitott diszes sváb nyelven kimagyarázni, hogy tulajdonkép ő nem tud magyarul.

Bizony, Ó-Budán nem örömest laknám, mert magyar tudományommal éhen halnék.

Havasi Gyula.

Apróságok. X. Hogy hivják magyarul a bagatellbiróságot?

Z. Hát — potyabiróság!

*

Okoskodnak a lapok, hogy miért tehette Tisza a népgyülések megszoritását?

Hisz nem ő csinálta azt. Tisza már rég eltemettetett — a bihari pontokban.

*

Andrássy gr. körlevelének tartalma a nagy hatalmakhoz a kongreszszus összehivása tárgyában:

„Gyere be rózsám, gyere be,
Csak magam vagyok ide be" . . .

Lepke.

VIDÉK.

— A „Debreczen" levelezése. —

Kolozsvár, márcz. 13.

A bálok sorát a tegnapi közvacsora a Mária Valeria árvaház javára, zárta be, mely a szinházban tartatott s ma reggel 4 órakor ért véget. Valóban gyönyörködtető látványt nyujtott a szemnek a sok csillogó jelmez, mely oly jól illett a gyönyörü hölgyek életteljes mosolygó arczaihoz, s oly szivesen tudták kinálni az embert: csak még ezt, csak ezt a poharka pezsgőt, ezt az utolsó darabka süteményt, ezt a kis csemegét, ezt a fagylaltot, hogy annyira elfelejtkezett magáról az ember, miszerint csak akkor eszmélt fel e gyönyört nyujtó kedves mámorból, midőn tárczájának vészkiáltásai fenyegették a szomoru, rideg valóra, de meg akkor is örömmel adta oda utolsó karczárját is a kedves hölgyeknek, kik valódi önfeláldozással teljesitették a felszolgálat nehéz teendőjét az árvák javára; de lett is jövedelem quantum satis, annyival is inkább, mert a szinház zsufolásig megtelt, s mindenki igyekezett tehetségéhez képest adozni az árvák javára. — Egy—egy kedélyesebb, kedvesebb, fesztelenebb mulatságot ritkaság látni, mint milyen az volt, s méltán mondható ez az összes idei farsang fénypontjának, mert örökké kedves visszaemlékezést fog e mulatság szülni az ott jelen voltak emlékében, és talán egyrészük szivében is.

De e mulatságnak is, mint mindeniknek itt helyt, megvolt árnyoldala, s ez abban áll, hogy a mágnás osztály egész külön zárkozott rendet alkot, az ehhez tartozó hölgyek nem alázzák le magukat rangjukon alóli fiatal emberekhez, viszont az uracsok kizárólag baronesse, és contessekkel társalognak, mely elzárkozottság aztán, a jó módu s előkelő középosztályra, melynek talán egyes tagjai, vagyon és müveltség tekintetében fejülállnak a mágnásokon, rosz benyomást szül, mi pedig rendesen rontani szokta a mulatság jó hangulatát, és fesztelenségét.

Ez az egy nagy baja van a kolozsvári társadalmi életnek, melyhez még hozzá kell vennünk azt, hogy a pénzaristokratia és gazdag iparosok ismét külön osztályt képeznek, és csak a müvelt középosztály tart egymással és él kedélyes, barátságos társaséletet, s a kik bizonyára szivesen fogadnák a hozzájuk közeledő főnemesi osztályt, a melyhez ők azonban soha felfurakodni nem fognak, ne hogy tolakodással legyenek vádolhatók. Adja isten, hogy e közeledő lépést az aristocratia mielőbb megtegye, hogy végre megszünjek a mai nap uralkodó elzárkozott rendiség.

Az első beszélő-gép.

(Vége.)

A gépnek kettős müködése van. A csavar forog, beszélgetnek; a beszélgetés feljegyeztetik. Ezzel az iró phonograph bevégezte szerepét. A szavak fel vannak jegyezve, többé csak az ónlemezet kell elvenni, az ember elviszi és elteszi. Azután minthogy a feljegyzett irást nehéz lenne kibetüzni, a helyett, hogy olvasná az ember, midőn azt akarjuk tudni mi mondatott, a lemezet a készülékre helyezzük, mely ismétlő phonográph-fá változik és ez az irást hangokban adja vissza.

A telephonnak szemére hány, hogy semmi nyomot nem hagyott. Verba volant! Az Edison-féle phonograph hallgat, leir és ismétel. Scripta mament! Ez a távirászatra nézve bizonyára igen nagy előnyökkel fog járni.

A phinograph, mely az akademiánal bemutattatott, az egyesült államokból hozatott egy hajón, melyen számos utazó volt.

A tengeri utazás unalmait elüzte; beszéltették reggeltől estig. Visszaadta azon szavakat, melyet az elindulás előtt New-Yorkban hallott volt, és megesküdtek volna, hogy azon személyek, kik azokat mondották volt, a hajón vannak. — Ugy látszik, sokat mulattak a „God save the Queen"-en, melyet egy utazó a gép előtt énekelt s kinek hangja egy magas hangnál megbicsaklott és ki a dalt nagyon lent végezte.

A készülék kérlelhetlen volt, midőn a hengert forgatták, a hibákat is lelkiismeretes pontossággal adta vissza és valahányszor ujra hozzá kezdtek, az elhibázott rész változatlanul visszatért a jelenlevők nagy mulatságára.

Egy papagályt beszéltettek közel a gép szájához. A phonograph visszaadta a mondatot. A papagály ujra hozzáfogott, a gép folytatta és a csevegés órákig tarthatott volna el, ha meg nem szüntették volna.

Edison urnak szép találmányát még tökéletesittetni kell a végből, hogy a gyakorlatlan abból teljesen kielégitő eredményeket lehessen nyerni; de ugy, a mint van, már végtelen nevezetes és bizonyára megoldottnak lehet tekinteni, ez emberi hang végtelenbe való eltartása és ismertetésének problemáját. Az alkalmazások órája eljövend s mindenki előre érzi, hogy azok számosak s különösen érdekesek lesznek.

Felvidéki kép.

— Igaz történet. —

Lőcse, márcz. 13.

É h e n h a l n i! Van-é valami borzasztóbb, kinteljesebb annál?! Midőn az ember minden idegét, valami kimondhatlan fájdalom metszi át, midőn lassanként érezni k e l l, a vérnek lassubb, mindig lassubb menését, elhidegülését és nincs menekvés! Nincs menekülés, pedig egy darabka kenyér, menekülés, élet lenne. Messze emberektől, utban talál az éhhalál! Ah! az még nem olyan borzasztó, mint midőn emberekhez oly közel van a szenvedő, midőn látja az ételt, hallja a kanalak, kések csengését, midőn á t k o z n i k e l l a z e m b e r e k e t!

Tegnapelőtt este, egy szegény gyermek halad L. utczáján, lassan zokogva és nyögve. Egyszer belép a kapun és lassan tapogatózva, benyit egy szobába és zokogástól folytott hangon egy darabka kenyért kér. Durván kiáltanak rá, hogy takarodjék — n a p l o p ó. A gyermek sápadt arczát felemeli, azután két kezét és még egyszer könyörög.

Az a durva ur, nem igen ismeri e sort: „Adjatok, adjatok, a mit isten adott!" mert ismét durván kiáltván a gyermekre, az eltávozott.

Rogyó léptekkel megy ismét az utczára és a falhoz támaszkodva halad addig, mig ismét egy ajtót ér. Bebotorkál oda, honnan emberi hangokat hallott és azt mondja, hogy: olyan nagyon éhes . . . olyan régen nem evett . . . ugy fázik . . . egy darabka kenyért könyörög . . . Ismét durva szavak, hogy hiszen ép, egészséges, mért nem dolgozik, mért nem érdemel ételt. Egy, kettő: indulj!

Ismét tovább! Tovább, tovább!

Még két házba ment be, még két házból üzték ki. Az utósóból már alig tudott kivánszorogni. Egyik kezével torkát szoritá, a másikkal eséstől tartá fenn magát; torkából száraz, hörgő hang jött fel és egyszer csak iszonyut sikoltva összerogyott.

— Istenem, én istenem! — suttogá a szegény, nyomorult gyermek és feje leesett a hideg kőre. Hörögve emelkedett fel néha, de ismét összerogyott, mig sebes léptek közeledtek s nem sokára egy hajdu jött a gyermekhez, de késön. Meg volt halva! Éhen halt!

Gyász időket élünk, midőn az éh-halállal küzdőnek nem jut egy falat kenyér, a mi megmentené.

Olyan ifjan, olyan nyomorultul halni!

Hatalmas isten, ott a felhők felett, tekints le! . . .

Pataky István.

— **VIDÉKI HIREK. B.-Ujfaluban** egy ifju a mezőn gyermeket talált, és azt haza vitte felnevelni. **Kisvárdán** egy kocsitolót a vasuti kocsik összezuztak. **Szombathelyen** egy embert akasztanak fel, a ki egy kereskedőn rablógyilkosságot követett el. **Váczott** a gymnásium 7. és 8-ik osztálya is felállittatik jövőre. **Sopronban** háziipariskola felállitásán müködnek; a felső leányiskolát pedig be akarják szüntetni. **Szarvason** e hó 8-án nagy mennydörgés volt, jégzáporral. **Legényesen** káromkodást tiltó egylet alakult, 5 kr. fizetendő egy „adtáért.“

Keleti zürzavar.

Torpedók.

Bujukdere. Ide van forditva most a figyelem. A muszkák ott akartak partra szállani, de a török ezt nem akarja megengedni.

Egyébiránt ha a török most már krajczárt nem akarna is adni: elveszik tőle egész teli erszényét.

Két orosz hajó, torpedóval megrakva, Bujukderébe érkezett.

Angol gondolkozás.

Ott még néznek valamit Andrássyra is. Közelebbi nyilatkozatait fejtegetve, azt mondják: remélhető, hogy Németország az orosz feltételek mérséklésére fogja felhasználni befolyását, s ez tán legjobb reményt nyujt a válság békés kimenetelére.

Szerintök azért nem kell feledni, hogy Anglia és Ausztria érdekei közel rokonok ugyan, de nem azonosok.

Tulbuzgó „diplomata“.

A londoni osztrák-magyar nagy követségnél azon érdekes dolog történt, hogy egy alárendelt hivatalnok Beust nevében sürgönyöket küldött Bécsbe, s véd és dacz szövetséget ajánl Angliával.

Most kutatják a jövő nagy férfiát, a ki diplomáciai pályáját ez uton kezdte meg.

Nem kell nekünk.

Bolgár „testvéreink“ **ugyancsak megunták a muszka uralom boldogságát, annyira, hogy szabadulni akarnak attól.**

Hozzánk akarnának a szerencsétlenek vonzódni. **hogy nemzetiségüket fentarthassák.**

Mintha nem volna már elég „fekély“ a „haza“ testén?!

Még remél a török,

A kongreszszustól vár valamit. **Hadseregét ujjá szervezi. Ujonczok ezrenkint soroztatnak a hadseregbe és begyakoroltatnak két hó előtt.** A visszatérő foglyokon kivül **120.000** jól begyakorolt katonája lesz a töröknek. A tophanei arzenál müködik. Ozman pasa otthon lesz.

— **Az akadémiai pályázatra** beérkezett művek közül, mint minden birálaton alól állókat 16 közül 5—6-ot jelölt ki a biráló bizottság; ezek között a „Sátán és Cherub,“ „Jobáb,“ „Varvik“ stb.; valamivel jobb a „Mária“ és társai; dicséretben részesült a „Babilon,“ „Szegény asszony“ és „Bünt bünnel.“ Aránylag legjobbnak találtattak **Tamóra** és „Marósia,“ a melyek közül a 100 aranyat az előbbi nyerte el. — A mü szerzője Váradi Antal, a „Mózes“ és „Iskarióth“ szerzője. —

UJDONSÁGOK.

* **Az uj kard.** Rendőrbiztosaink vasárnap óta „saját költségükön“ hosszu kardot viselnek. Hossza, pengéje s hüvelye egy rendes tiszti kardéhoz hasonló. Markolata azonban a régi vitőrök alakját viseli. A kardbojt félarany veres selyemvonallal tarkázott kettős szalagon függ, a bojt fején kivül a magyar korona diszlik, másik oldalán pedig „D. V.“ (Debreczen város) betük állanak. A kardbojt két hüvelyknyi hosszu arany s veresselyem rojt váltakozik abban. A kardszij piros muszka bagariabőrből van, szilárd rézcsatokkal ellátva. A kardmarkolat nem felel meg a célszerüségnek, a mennyiben a használatkor nagyon szükséges védras hiányzik arról.

* **Köszönetnyilvánitás.** A debreczeni ipar és kereskedelmi bank tekintetes közgyülése a debreczeni kereskedelmi iskola javára 25 frtot, a kereskedőkoroda segélyzésére pedig 10 frtot adományozott; fogadja ezen kegyes adományáért hálás köszönetemet. **Szepessy Antal**, a kereskedői testület elnöke.

* **Emlékezést neki.** Szabó Ferencz 3-ad éves jogász, mint már tegnap a „Debreczen“ futólag emlité, szülővárosában Ujfehértón mellbetegségben több havi szenvedés után meyhalt. Az elhunyt ifju főiskolánk egyik minden tekintetben legkitünőbb tagja volt, s hogy vesztesége mennyire sujtott bennünket, mutatja az általános mély fájdalom, mit kora elhunyta okozott a nagy reményekre jogositott ifjunak. S hogy a részvét impozans kifejezése által némileg enyhitse az oly mélyen sujtott szülők fájdalmát, elhatározta az ifjuság, hogy 12 tagu bizottság által képviselteti magát a temetésen, a jogász segélyegylet pedig 35 frtot szavazott meg a főiskolai cantus jelentékeny részének uti költségeinek fedezésére, melyet a nagy tiszteletü s tekintetes tanárikar minden dij nélkül volt szives kibocsátani. Végül egy pompás myrtus koszoru fog a jogakadémiai polgárság nevében az elhunyt sirjára helyeztetni. Kiszenvedett porain a csendes béke angyala szárnyai lebebjenek! Egy jogász. —

* **Nyilvános köszönet.** Tekintetes Kőrösy Sándor jogtanár ur a jogászönképző-kör részére, Ihering „Jogtudomány a mindennapi életben“ czimü könyvét volt szives adományozni, miért fogadja az egylet nevében és megbizásából nyilvánitott köszönetemet. Debreczen, 1878. márcz. 21. — Csató Kálmán, egyleti alelnök.

* **Uj sirkőraktár.** Mai számunk hirdetési rovatában olvasható **Boros Sándor** önálló sirkőraktárának hirdetése. Boros neve e téren **sokkal** ismertebb, mint hogy őt bővebben kellene ajánlanunk. Siremlékkőraktára már eddig is a legjobb izléssel kiállitott kövekből áll, emléktárgyai pedig az előhaladottabb kor viszonyainak megfelelők. — Kiállitása korrekt, metszései valóban müvésziesek. Melegen ajánljuk e gazdag raktárt a kegyeletes érzésü közönség pártoló figyelmébe.

* **Letört bimbó.** Ismét nagy csapást mért a sors Kutassy Imre családának fejére. Még alig féléve, hogy egyetlen fiukat eltemettük, s most ujra kedves leányukat vitte el a halál. Családi gyászjelentésök igy hangzik: A kipótolhatlan veszteség legmélyebb fájdalomérzetével tudatjuk, forrón szeretett kedves kis leányunk **Zolimának** tizennégy napi sulyos szenvedés után, folyó hó 21-én, reggeli 3/4 4 órakor, alig három és féléves életidő után agylobban történt gyászos elhunytát. — Megboldogult kedves kis halottunk a nagyujuteczai 1705. sz. a. háztól szombaton, márt. 23-án, délutáni 4 órakor, a ref. egyház szertartása szerint, a háznál tartandó rövid ima után, a rom. cath. sirkertben levő családi sirboltba fognak eltakarittatni. Mely szomoru végtisztességtételre rokonainkat és ismerőseinket bánatos szivvel meghivjuk. — Debreczen, 1878. márczius 21. A boldogultnak gyászba borult szülői: Kutassy Imre, nőm: Sz. Nagy Karolina; egyetlen gyermekünk Szeréna nevében is. Béke az elhunyt ártatlan porainak!

* **Egy szabadsághős felett!** Illyés Bálint e czimü szép költeményébe, a mit márcz. 15. alkalmából közöltünk, több hiba csuszott be! Ugymint: 1-ső versszak 7-ik sor: „Ékesüljön fel rideg sirhalma“ helyett olvasandó: „Hadd legyen hát sirja megjelelve.“ 5-ik versszak 7-dik sor: „Életét“ helyett: „Önmagát.“ 6-ik versszak 2-ik sor: „Oh hajolj meg, hogyha látod őt“ helyett: „Oh hajolj meg emléke előtt,“ 5-ik sor „foly“ helyett: „folyt.“ 7-ik versszak utólsó sor: igy olvasandó: „A ki érte küzde: érte halt.“

* **Nem áll.** Hiresztelik a lapok, hogy a bárándi izr. hitközség Hegyesi Mártont s még előbb Simonyi Ernőt tiszteletbeli rabbivá választotta. Ez nem áll. Hegyesi barátunk a tiszteletbeli sakterséggel tiszteltetett meg. Előbb már erre Zsedényi is, (de nem Simonyi) megválasztatott.

* **Messziről jött.** Marjalaky Mihály, fiatal kereskedő, ki a kereskedelmi tudományok tanulásának öregbitése végett több évet töltött Anglia s Észak-Amerika nagyobb városaiban szécshényiutcza végén (1658 sz. a.) füszer és gyarmatáru üzletet nyitott. A fiatal kereskedőt ajánljuk a közönség pártfogásába.

* **Veteményezzünk!** Mai számunkhoz van mellékelve Budaházy Antal előnyösen ismert magkereskedésének **árjegyzéke** kerti, zöldség, virágsgazdasági magvakról. — Ajánljuk ez üzletet olcsó árai, s biztosságáért, mivel a legjobb magvak árultatnak ott. Van nagy választék is. Tehát — veteményezzünk!

— **Kerestetik.** Egy jó házból való 13, 14 éves fiu **tanulóul**, felvétetik Benyács Emil ur kereskedésébe, (városháza mellett, Degenfeldház, rózsatér.)

* **Csőd.** Florencz város beszünteté fizetéseit, illetőleg vagyonilag megbukott. Adóssága 125 lira, e közt 29 millió sorsjegy.

Felelős szerkesztő:

SZATMÁRI KÁROLY.

(Szerkesztő lakása: kismesterutcza 1385. sz. a.)

ORMÓS FERENCZ

nürnbergi és diszáru fióküzlete Bécsből

Debreczenben, a főpiaczon, Scheer Bernát ur házában

a „BIKA“ szállodával szemben.

Ajánlja dusan berendezett raktárát.

Vadászati és védő czikkek: Percusion, Lefaucheux, Lancaster és Flobert fegyverek, töltények, tölténytáskák és övek, revolverek, pisztolyok, hozzávaló töltények és táskák.

Lovaglásra: angol disznóbőr nyergek, kantárok, izzasztók, zabolák, kengyelvasak, sarkantyuk, lovagló vesszők, botok és ostorok, valódi angol nyeregszappan.

Utazáshoz: bőr, vászon és fa öndők, táskák, toiletthez berendezett cassettek és táskák, Plaid szijak, gummi köpenyegek.

Háztartáshoz: asztalkések, fa, csont, szaru, alpacca és alpacca ezüst nyéllel, britaniaérez, pakfong, alpacca és alpacca ezüst kanalak, eczet, olaj és vajtartók, czukorvágók és szelenczék, theafőzők, kannák, kávéfőző gépek, kávéőrlők, gyorsforralók, husvágó és kolbászcsináló gépek, fa, pléh, británia érez- és alpacca-tálczák, asztali gyertyatartók, réz, vas, bronz, britania, érez, pakfong, alpacca és alpacca ezüstből, R. Ditmár-féle asztali és függő petroleum lámpák, madárkaliczkák, virágasztalok, sodaviz-gépek.

Toilletthez: fésük, fog, köröm, haj és ruhakefék, szappanok, fogpép és porok, valódi kölniviz és illatszerek.

Báli legyezők, ékszerek, virágcsokor-tartók, legyező zsinórok.

Különbféle diszáruk vas, bronz, fa, porczellán, maché és bőrből.

Optikai czikkek: orrcsiptetők, szemüvegek, Lorgnettek, táv és szinházi látcsövek, barometrum, hévmérők, szesz, czukor, bor, sör, eczetmérők, vizmértékek.

Legujabb divatu férfi és gyermek kalapok keztyük cséernyők, sétabotok, tajték pipák, szivar szipkák, zsebkések, pénz és szivartárczák, dohányvágó gépek. — Gyermek játékok.

Szodaviz gépek 8 1/2 forinttól 20 forintig.

282 szám.

ÁRJEGYZÉKE,

az „ISTVÁN“ gőzmalom

készitményeinek

készpénz fizetés mellett.

Árak ausztriai értékben

költségmentesen

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN

Ingyen zsákkal.

		100 kiló
A.	Asztali dara nagyszemü	25.60
„	szinte 30 kilós zacskóval	25.90
B.	szinte apró szemü	25.60
„	szinte 30 kilós zacskóval	25.90
C.	Dara középszerü	24.—
„	szinte 30 kilós zacskóval	24.30
0.	Királyliszt	24.60
1.	Lángliszt	23.80
2.	Montliszt	23.20
3.	Zsemlyeliszt különös	22.—
4.	„ „	21.—
5.	Fehér kenyérliszt 1 ső rendü	20.—
6.	szinte 2-od „	18.40
7.	Közép kenyérliszt 1-ső „	16.40
8.	„ „ 2-od „	14.—
8 1/2	Barna „ 1-ső „	12 —
9.	„ „ 2-od „	11.—
10.	Lábliszt	9.—
10 1/2	Veres liszt	6.—
11.	Finom korpa **zsákkal**	4.80
11.	„ „ **zsák nélkül**	4.20
12.	Durva korpa **zsákkal**	4.40
12.	„ „ **zsák nélkül**	3.80
R. I.	Rozsliszt 1-ső rendü	14.60
R. II.	szinte 2-od „	14.—
R. III.	szinte 3-ad „	12.—
R. IV.	Rozskorpa . . szákkal	4.80
	„ zsák nélkül	4.20
A.	K. Árpakása 00	31.—
„	szinte 0	26.—
„	szinte 1	22.—
„	szinte 2	17.—
„	szinte 3	15.—
„	Árpadara 5	20.
A.	Árpa liszt 6	8.—

Debreczen, 1878. márc. 21

A zsákok sulytartalma, — teljsuly tisztasulynak véve

A. B. C. 0—10 számig 85 kilo.
11. 12. . . . . 60 „
R. I.—III. számig . 85 „
R. IV. V. . . . . 60 „
A. K. 00—5 számig . 50 „
Árpaliszt . . . . 85 „

Boros Sándor

UJ SÍRKŐRAKTÁRA

Debrecenben.

(Piacztucza, Kenesseyház, a „Bika“ vendéglő mellett, az udvarban, *jobbra.*)

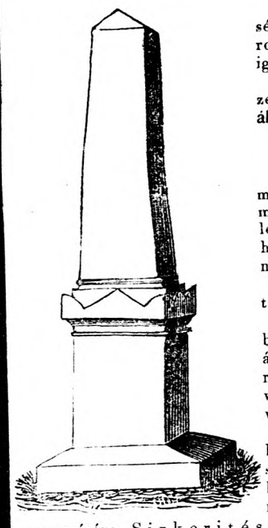

Tizenhét év óta vagyok szerencsés a n. é. közönség hálás kegyeletének siremlékekkel szolgálni e város kebelében. A Gerenday-féle márványüzletben is igyekeztem a közmegelégedés kivirására.

Most, hogy **uj üzletem** minél izlésesebb berendezésében a társas viszony **akadályul** ne szolgáljon, **önállóan** rendeztem be oly

síremlékraktárt,

mely a **legutóbbi idők fejlettebb izléseinek** teljesen megfelel. Régi és messzeágazó gyári összeköttetéseim lehetővé teszik, hogy **az árakat oly jutányosan** szabhatom, mikép e téren velem a közel vidék egyik ilynemü üzlete se versenyezhet.

Betüvéséseim, vagy jelképmetszeteim a legmüveltebb igényeknek megfelelők.

Szolgálhatok **gránit, márvány és homokkövekből** bármily alaku **emlèkkövekkel**; jutányos árban állitok ki épitményi müveket, czimereket, keresztelő medenczéket, kávéházi asztalokat, s más e szakba vágó müveket.

Továbbá szolgálatomat ajánlom akár helyben, akár vidéken **siremlékek felállitására**, sa sirfeliratoknak bármely európai nyelven kőbemetszésére, valamint a régi sirköveknek megujitására, s az avult betüknek ujonan megaranyozására. Sirkeritések és kő vagy vasrácsozatok nálam megrendelhetők.

Debreczen, 1878. márcz. 15.

Boros Sándor,

sirkőraktártulajdonos.

Titkos betegségek

és

bőrbajok

gyógyittatnak **RICORD** párisi egyetemi tanár egyedül biztos gyógymódja szerint,

FOGAK

és azoknak tövei fájdalom nélkül kihuzatnak.

Weisz Gyula

a budapesti császári és királyi katonai főkórház volt osztály orvosa, kiérdemelt államvasuti és bányamü-orvos által.

Lakik: Pincz és Miklós utcza sarkán levő Somogyi féle 2094. sz. a. házban.

114 101—?

Hirdetés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy miután a gyáramat érdeklő „minden ügyeimet“ rendbe hoztam; azon fogok igyekezni, hogy továbbra is a legolcsóbb áron, kitünő jóságu cseréppel, épületi és mindenféle alaku pádimentum téglákkal szolgálhassak. Ugyszintén van szerencsém ajánlani 3—4 éves nemesitett különféle faju oltványaimat. Teljes tisztelettel

Zichermann Ignácné,

a vasut melletti tégla és cserépgyárban.

104 1—3

Bérleti hirdetés.

Az érmihályfalvai közbirtokosság nagy vendégfogadója, — a város főutczáján, — a benne lévő bolthelyiséggel, folyó évi Sz.-györgynaptól több évre árverés utján a városházánál folyó évi márt. 31-kén délelőtt 11 órakor bérbe adandó; addig zárt ajánlatok is elfogadtatnak. A bérlet iránt előlegesen is értekezni lehet alólirottal.

Ér-Mihályfalva, 1878. márt. 17.

Mátrai István,

birtokossági megbizott.

103 2—3

Márczius 1-én a

200,000 frtos főnyereményt

egy általunk kiadott igérvény nyerte.

Igèrvènyek.

Hitel sorsjegyekre	Bécsi sorsjegyekre.
csak 4 f. 50 kr. és 50 kr. bélyeg.	csak 2 frt. és 50 kr. bélyeg.

Kettő együtt csak 6 frt s a bélyeg.

Főnyeremény **400.000 frt.** Főnyeremény

Huzás 1878. április 1.

Bécs MERCUR Bécs

Váltó-iroda és kiadóhivatal

Wollzeile 13. Wollzeile 13.

CH. COHN.

99. 4—12.

Dr. PLENK A.

Anticatarrhalicuma

a nyákhártya mindennemü hurutja ellen.

Ez a tudományos alapon készitett thea a leghasznosabb füvek és gyökökből összegyüjtött és a gége, légcső, hörgök, tüdő gyomor és belek mindennemü hurutos megbetegedése ellen, csodaszerü hatással bir, továbbá a hugyhólyag, méh hüvely hurutai ellen és egyátalában vértisztitólag hat. Fölöslegesnek tartjuk a dicsérő bizonyitványok felsorolását, mert bárki rövid idő alatt biztos hatásáról meggyőződhetik. 4 vagy 6 heti használása rendesen elégséges a még már megavult betegségek ellen is.

Nagy csomag ára 80 kr., kicsié 40 kr.

Kapható Debreczenben: Rotschnek V. Emil gyógyszertárában. 35. 5—12.

Dr. Handler Mór

orvos és sebésztudor, szülész és szemész,

gyógyit gyökeresen fényes s tartós siker biztositása mellett mindennemü

titkos betegségeket

1) az önfertőzésnek minden következményeit, u. m.: az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolyást, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt).

2) hugycsőfolyásokat (még idülteket is), a nemzőrészek bujakóros fekélyeit és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban;

3) hugycsőszükületeket;

4) fris s idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehérfolyást,

5) bőrkiütéseket;

6) a hugyhólyag betegségeit és mindannemü vizelési nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2. sz. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) 1. emelet, bemenet a lépcsőn.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válaszoltatik, és a gyógyszerek megküldetnek. 3—100

Kiadó tulajdonos: a debreczeni függetlenségi párt.

Debrecen, 1878. Nyomatott Tiszai Daniel örököst könyvnyomdájában.